

Bengt-Erik Grahn
och hans fem bröder
– alla svenska mästare

Jan Thomasson

Förord

I november förra året dog Bengt-Erik Grahn. Under närmare femton år, med början i slutet av 1950-talet, var han Sveriges bäste slalomåkare. Och inte bara det, han var den förste svenske alpine åkaren som på allvar etablerade sig i världseliten.

Men han var inte ensam Grahn i de alpina pisterna. Bengt-Erik hade fem bröder som precis som han vann någon form av svenskt mästerskap i slalom, storslalom och störtlopp; Alf, Tore, Sune, Axel och Göte.

Sex bröder från fattiga förhållanden i den lilla fjällbyn Kittelfjäll. Och att sex bröder blivit svenska mästare är så vitt jag vet helt unikt i Sverige. Dessutom i samma sport. Närmast är väl fotbolls-bröderna Nordahl; Gunnar, Bertil, Knut och Gösta från Hörnefors, också det en mindre ort i Västerbottens län.

Den här boken är en berättelse om hur allt började och om bröderna Grahns liv och framgångar.

OBS! Det finns förmodligen brister i resultatredovisningen. Orsaken är att varken brödernas klubb Tärna IK Fjällvinden eller Svenska skidförbundet har någon statistik från de här åren.

Jan Thomasson

Så här började det

JAG MINNS DET tydligt när jag växte upp i Kittelfjäll på somrarna: ett rött hus på övre sidan av stora landsvägen längst västerut i Kittelfjäll, i den del av byn i Vojmådalen som av många kallades lappdelen. I det huset bodde samefamiljen Grahn.

Där fanns pappa Anders och mamma Edla som hade kor i ladugården på andra sidan landsvägen som på den tiden slutade vara allmän väg 18 kilometer västerut i Fättjaur; vägen som på 1960-talet skulle byggas ut till mellanriksväg och i gränsbyn Skalmodal ansluta till den väg som fanns på den norska sidan. Anders som tillsammans med Halvar Westerlund köpte byns första traktor i slutet av 1940-talet. Traktorn kom i kartonger som byggsats och Anders Grahn och Halvar Westerlund monterade själva ihop den.

Och där fanns inte minst sex bröder som senare under en cirka 20 år lång period skulle vinna många svenska mästerskap i slalom, storslalom och störtlopp. Och tävla mot den tidens världsstjärnor både i Sverige och ute i Europa och även vinna över dem.

Men för att kunna berätta historien om bröderna Grahn och deras i svensk idrottshistoria unika framgångar måste jag inleda med det som hände 1934. Då begav sig nämligen den tonårige samnen Anders Grahn söderut från hemmet i Ammarnäs nio mil nordväst om samhället Sorsele. Orsaken är litet oklar, men sonen Sune säger att pappa Anders en gång för honom berättade varför han gav sig i väg; att Anders' mamma hade uppmanat honom att besöka släktingar i Storbacken nära byn Borkan i Vojmådalen, samefamiljen Klementsson. Anders mamma hette Klementsson när hon växte upp i Ransaren i Vilhelmina socken innan hon gifte sig med Anders pappa och bosatte sig i Ammarnäs.

På den här tiden var möjligheterna att resa begränsade. Vägnetet var inte utbyggt som i dag, antalet bilar var få och man kunde inte som i dag lita till bussar och andra sorters kollektiva transporter. Alla barnen säger att pappan sällan pratade om sig själv, men så här skrev han i efterhand ner om sin resa.

»Det var på vårvintern, och snön låg fortfarande ganska djup. Jag satte